

Nr 36.

Godkänd av första kammaren den 19 mars 1915.

Godkänd av andra kammaren den 19 mars 1915.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Med anledning av de framställningar, som gjorts rörande utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Statens affärsverksamhet.

Statens domäners fond.

1:o) I den till innevarande riksdag avlåtna statsverkspropositionen, avdelning: utgifter för kapitalökning, i vad angår jordbruksdepartementet, punkten 1, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för inköp av ett i statsrådsprotokollet angivet område av lägenheten Källbacka i Älvsby kyrkby för anordnande därstädes av två jägmästarbostäder ävensom för

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 14 saml. 17 häft. (Nr 36—37.) 1

inrednings- och reparationsarbeten å bostadshuset å lägenheten anvisa ett belopp av 27,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel under innevarande år härav utanordna 22,000 kronor.

Förevarande framställning avser inköp för beredande av bostäder åt två jägmästare av ett område om 70.26 ar av lägenheten Källbacka nr 1 i Älvsby socken. Köpeskillingen utgör 22,000 kronor. Å området äro uppförda en manbyggnad i två våningar samt två rymliga uthus. Då nedra våningen använts till handelslokal, erfordras vissa omändringar i inredningen, varjämte en del reparationer i övrigt ansetts erforderliga. Enligt upprättat kostnadsförslag hava reparationerna beräknats draga en kostnad av 4,942 kronor. För oförutsedda utgifter har domänstyrelsen ansett böra upptagas ett belopp av 1,058 kronor, vilket departementschefen emellertid funnit kunna minskas med 500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot det ifrågasatta inköpet eller mot det därför och för bostädernas istandsättande beräknade belopp, har därför, för inköp av ifrågavarande område av lägenheten Källbacka i Älvsby kyrkby för anordnande därstädes av två jägmästarbostäder ävensom för inrednings- och reparationsarbeten å bostadshuset å lägenheten anvisat ett belopp av 27,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel under innevarande år härav utanordna 22,000 kronor.

Statens utlåningsfonder.

Odlingslånefonden.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare under punkten 2 av förenämnda avdelning av statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1916 ett belopp av 1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från odlingslånefonden, dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1916 anvisa ett anslag av 450,000 kronor.

Det allt sedan odlingslånefondens bildande år 1883 lämnade medgivande, att ett belopp av 1,000,000 kronor årligen finge såsom lån disponeras från fonden, synes riksdagen böra lämnas även för nästkommande år. Vid sådant förhållande och då riksdagen icke haft något att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t äskade kapitalökningen, har riksdagen

dels medgivit, att under år 1916 ett belopp av 1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från odlingslånefonden;

dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1916 anvisat ett anslag av 450,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Egnahemslånefonden.

3:o) I punkt 3 av förevarande avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att medgiva, att för år 1916 ett belopp av 6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t enligt gällande bestämmelser disponeras såsom lån från egnahemslånefonden.

Beträffande den vid 1904 års riksdag bildade egnahemslånefonden har från och med år 1908 sådan anordning träffats, att fonden — till vilken från början ett bestämt belopp för viss tidsperiod beviljades — i stället avvägs i syfte att kunna tillgodose ett visst årligt lånebehov, som år 1912 utgjorde fem miljoner kronor, men från och med år 1913 varit bestämt till sju och en halv miljoner kronor. Utlåningsbeloppet för nästkommande år har nu föreslagits till sex miljoner kronor, varemot någon kapitalökning till fonden icke ifrågasatts.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande framställning, har riksdagen medgivit, att för år 1916 ett belopp av 6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t enligt gällande bestämmelser disponeras såsom lån från egnahemslånefonden.

Fonden för fiskerinäringens befrämjande.

4:o) I punkt 4 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva, att från och med år 1916 tillsvidare ett belopp av 750,000 kronor må av Kungl. Maj:t årligen disponeras såsom lån från fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Uti en den 29 januari 1915 till riksdagen avlåten proposition nr 15 har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att godkänna sådan ändring av bestämmelserna rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande, att de ändamål, för vilka låneunderstöd av lån från fonden må utlämnas, angivas sålunda: för anskaffande av fiskarbåtar, fiskredskap eller för fisktransport avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre inrättningar eller för anläggande av smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter.

Till fonden för fiskerinäringens befrämjande hava från och med år 1907 erforderliga medel anvisats av lånemedel och avpassats så, att ett årligt lånebehov av 750,000 kronor skulle kunna tillgodoses. Eders Kungl. Maj:ts förstnämnda framställning avser nu medgivande att samma belopp må från och med år 1916 tillsvidare för ändamålet användas. Då fiskerinäringen alltjämt torde vara i behov av det stöd, densamma har uti ifrågavarande fond, anser sig riksdagen utan tvekan kunna bifalla nämnda framställning. Den föreslagna utvidgningen av lånerörelsen från ifrågavarande fond, varigenom låneunderstöd för framtiden skola kunna beviljas jämväl för anskaffande av för fisktransport avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre inrättningar finner riksdagen välbetänkt och då den torde vara ägnad att i icke ringa grad bidra till fiskerinäringens utveckling och öka avkastningen från densamma, har riksdagen icke heller något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts framställning i detta hänseende.

Riksdagen har därför

dels medgivit, att från och med år 1916 tillsvidare ett belopp av 750,000 kronor må av Kungl. Maj:t årligen disponeras såsom lån från fonden för fiskerinäringens befrämjande;

dels ock godkänt sådan ändring av bestämmelserna rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande, att de ändamål, för vilka låneunderstöd av lån från fonden må utlämnas, angivas sålunda: för anskaffande av fiskarbåtar, fiskredskap eller för fisktransport avsedda fordon, smärre båtar eller andra smärre inrättningar eller för anläggande av smärre inrättningar för tillgodogörande eller förädling av fiskets produkter.

Täckdikningslånefonden.

5:o) Under punkt 5 av nu ifrågavarande avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning till täckdikningslånefonden för år 1916 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

I anledning av Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning beslöt riksdagen år 1913, att en särskild fond benämnd täckdikningslånefonden skulle inrättas, från vilken fond statslån finge i mån av tillgång och intill ett belopp av högst 200,000 kronor årligen tilldelas hushållningssällskap, som förklarat sig villigt att utlämna täckdikningslån till mindre jordbrukare. Såsom kapitalökning till denna fond har riksdagen anvisat för vartdera av åren 1914 och 1915 ett anslag av 200,000 kronor. För nästkommande år begäres nu en kapitalökning av 50,000 kronor till

fonden, som vid 1914 års utgång hade en behållning av omkring 157,000 kronor.

Då den sålunda begärda kapitalökningen torde vara erforderlig, har riksdagen såsom kapitalökning till täckdikningslånefonden för år 1916 anvisat ett anslag av 50,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Lånefonden för inköp av ädla avelsston.

6:o) Under punkt 6 av ovannämnda avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1916 anvisa ett anslag av 80,000 kronor.

Riksdagen beslöt år 1913 i anledning av Kungl. Maj:ts framställning i ämnet, att en särskild fond skulle inrättas, benämnd lånefonden för inköp av ädla avelsston, från vilken fond statslån finge i mån av tillgång och intill ett belopp av högst 100,000 kronor årligen tilldelas hushållningssällskap, som förklarat sig villigt att till jordbrukare inom sällskapetets område utlämna hästavelslån för inköp av dylika avelsston och inom vars område ädel hästavel bedreves samt goda förutsättningar för densamma funnes. Riksdagen har såsom kapitalökning till denna fond anvisat för vartdera av åren 1914 och 1915 ett anslag av 100,000 kronor. För nästkommande år äskas nu en kapitalökning av 80,000 kronor.

Då den begärda kapitalökningen torde vara erforderlig för att den av riksdagen medgivna högsta utlåningen från ifrågavarande fond skall kunna ske, har riksdagen såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1916 anvisat ett anslag av 80,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Allmänna nyodlingsfonden.

7:o) Under punkt 7 av ifrågavarande avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1916 ett belopp av 100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna nyodlingsfonden; dels ock såsom kapitalökning till samma fond för år 1916 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

Vid 1914 års senare riksdag beslöts inrättande av en särskild fond, benämnd allmänna nyodlingsfonden, för befrämjande av uppodling av jord i andra delar av landet än Norrland och Dalarna, från vilken fond lån finge i mån av tillgång tilldelas landsting eller hushållnings-sällskap som förklarat sig villigt att utlämna låneunderstöd till mindre jordbrukare för uppodling av till åker lämplig mark. Tillika godkände riksdagen vissa allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur ifrågavarande fond samt anvisade till kapitalökning för fonden för år 1915 ett belopp av 100,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 24 september 1914, med godkännande av riksdagens ifrågavarande beslut, utfärdat kungörelse angående villkoren för lån från fonden i överensstämmelse med vad riksdagen därutinnan beslutat.

Utlåningen från denna fond har nu föreslagits till högst 100,000 kronor, vilket skulle göra ett kapitalökningsbelopp till samma storlek erforderligt.

Då riksdagen icke har något att erinra mot förevarande framställning, har riksdagen

dels medgivit, att under år 1916 ett belopp av 100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna nyodlingsfonden;

dels ock såsom kapitalökning till samma fond för år 1916 anvisat ett anslag av 100,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Stockholm den 19 mars 1915.

Med undersätlig vörnad.